

JUST, 19. MAI 2008

Üheksavägine

Laupäeval, 17. mail esietendus Estonias ülimenukalt **Richard Wagneri ooper „Tristan ja Isolde”**, mis põhineb iidsetel keldil legendil ning on Shakespeare'i „Romeo ja Julia” kõrval kõigi aegade suuremaid armastuslugusid. Viimati sai kuulsat lavastust Eestis näha 75 aastat tagasi ja nüüdki on suvised etendused juba välja müüdnud.

Neeme Kuningas ja kirglik armulugu

Miks sa seda tegid?

Ma pidin.

Kas on hea olla sina?

Väga huvitav.

Kui saaksid maailmas ära muuta ühe asja, siis mis see oleks?

Rumalus.

Millisest muusikast sa iial ei tühine?

Mõtestatud pausidest.

Toit, mida kõige meelsamini/sagedamini valmistad?

Supp.

Raamat, mille autor sa tahaksid olla?

Vana Testament.

Geniaalseim leiutis inimkonna ajaloos?

Ainujumal.

Kas auto või lehm? Miks?

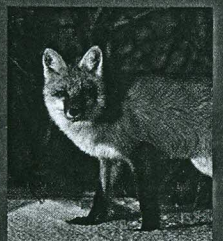
Lehm. Huvitavam disain.

Küsi loodusfotograaf Remo Savisaar: Oletame, et lähed enne päikesetõusu metsa ning sul on võimalus seal kedagi kohata – kes see olla võiks ja miks?

Tahaksin kohata mõnd metsa eksinud poliitikut ning ta sealt välja juhatada.

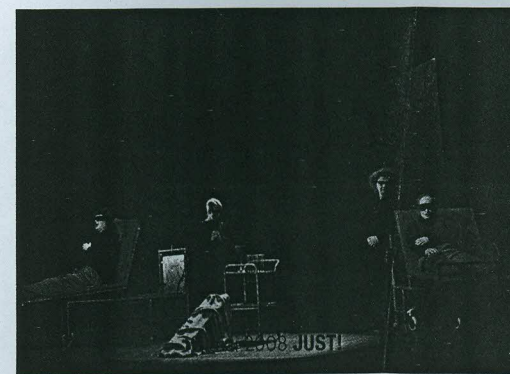
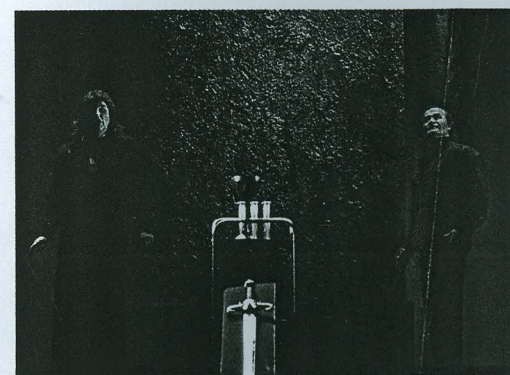
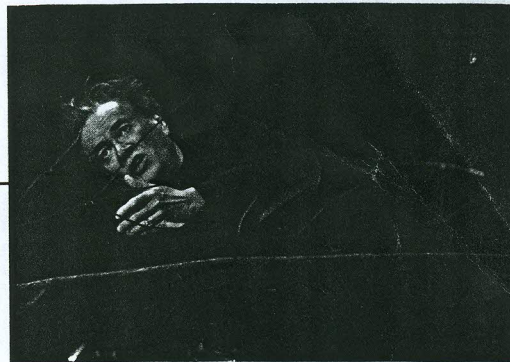
HINGLOOM

Neeme on uudishimulik, ei karda konkurentsi, kuid ei suru end samas ka kellelegi peale. Ta on veidi omaette hoidev ning rahulik. Tema daemon* on rebane Euthalias.

* Inglise fantaasiakirjaniku Philip Pullmani triloogias kirjeldatakse meie paralleelmaailma, milles inimeste hing elab looma kujul tema kehast väljaspool. Sellist hingeolendit nimetatakse daemoniks ning ta on inimesega lahutamatu seotud. Hiljuti linastus triloogia esimese raamatu „Kuldne kompass” põhjal ka samanimeline film, mille kodulehel on võimalik igal huvilisel oma daemon välja selgitada (www.goldencompassmovie.com).

WAGNER TRISTAN UND ISOLDE

TRISTAN JA ISOLDE

Tristani ja Isolde lugu on väga vana ja sellest on sajandite jooksul loodud kümneid, kui mitte sadu eri versioone. See on üks neid lugusid, mida ihatakse ikka ja jälle kuulata, näha ja kogeda.

Loo süžee on mõjutanud Schopenhaueri filosoofiast, mille järgi on elu kannatuste jada ning õnn vaid petekujutelm. „Kuna ooper käsitleb muuhulgas ka elu ja surma mõtet või mõttetust, siis nendel teemadel on paratamatult (süüvinumalt või pealiskaudsemalt) arutlenud iga mõtleval inimene. Muidugi ka mina,“ ütleb Neeme Kuningas, kui küsin, kas tal on selle looga ka isiklikke seoseid. „Elust on palju mälestusi ja tähelepanekuid, surmamälestust mul ei ole.“

Sisust lühidalt: Tristan peab tooma Isolde Cornwalli oma kuningast onu Markele naiseks, kuid reisil tärkab noorte vahel armastus. Isolde laseb oma ustaval sõbral ja teenijal Brangänel valmistada keelatud kire lunastuseks surmajooki, kuid viimane vahetab selle armujoogi vastu. Tristani onu ja Isolde abielluvad, kuid noorte tunded teineteise vastu ei kustu.

Richard Wagner on helilooja, kellest sai tänu oma julgetele ja vastuolulistele ideedele üks muusikaajaloo suu-

remaid reformaatoreid. 1865. aastal Müncheni Hoftheateris ettekandele tulnud ooper „Tristan ja Isolde“ on suurepärase näide uuest muusikalise draama vormist, voolavast ja lõputult meloodilisest. Ooperit on esietendusest alates saatnud suur menu ning seda mängitakse sageli paljudes ooperiteatrites kogu maailmas.

75 aastat on peaaegu ühe inimpõlve vanus – just nii palju on möödunud viimasest „Tristani ja Isolde“ etendusest Estonias, mil nimiosi esitasid Karl Ots ja Olga Torokoff-Tiedeberg ning dirigendipuldil seisis Estonia esimene peadirigent Raimund Kull.

Neeme Kuninga sõnul pärineb lavastuse tegemise idee ja algatus dirigent Arvo Volmerilt ning välisajakirjanduse suur huvi oli prognoositav. „See on haruldaset nõudlik ooper nii esitajatele kui publikule ning maailmas leidub tuhandeid wagneriaane, kes ei jäta vahele ühtki „Tristani ja Isolde“ lavastust.“

Inimene ei PEA ilmtingimata seda etendust vaatama tulema, kui huvi või uudishimu tagant ei tõuka. See etendus eeldab võimet vastu võtta hulgaliselt impulsse, mida (ala)taju samaaegselt sünteesib. Selleks on omakorda hädavajalik mõnede organite olemasolu: kõrvad, silmad, aju ja süda.

Neeme Kuningas